

2.8.2023

Suomen Metsästäjäliitto - Finlands Jägarförbund r.y.
Kinturinkuja 4, PL 91
11101 Riihimäki

Maa- ja metsätalousministeriö
PL 30
00023 Valtioneuvosto
kirjaamo.mmm@gov.fi

Lausuntopyyntö 3.7.2023 (Dnro VN/17577/2023)

LAUSUNTO LUONNOKSESTA ILVESKIINTIÖKSI METSÄSTYSVUODEKSI 2023-2024

Suomen Metsästäjäliitto lausuu esityksen kohteena olevasta asetusaluonnoksesta seuraavaa:

Yleistä

Suomessa on yksi Euroopan vahvimmista ilveskannoista ja ilvesten määrä on meillä tuoreimman tiedon perusteella kasvussa. Viimeisimmässä uhanalaisuustarkastelussa (2019) ilves siirrettiin silmälläpidettävästä (NT) elinvoimaiseksi (LC). Lisäksi viimeisimmässä luontodirektiivin lajiarvioinnissa 2012-2017 ilves arvioitiin levinneisyytensä ja populaatiokoon perusteella olevan Suomessa myös suotuisan suojelun tasolla.

Ilveskannan elinvoimaisuus tai suotuisan suojelun taso eivät ole millään tavoin uhattuina poikkeusluvilla tapahtuvasta metsästyksestä huolimatta. Kuten muitakin suurpetoja, Metsästäjäliiton näkemyksen mukaan ilveskanta tulee jatkossakin kansallisesti säädellä ensisijaisesti kannanhoidollisella metsästyksellä. Tämä tulee viime kädessä pyrkiä varmistamaan yhteistyöllä muiden EU-jäsenmaiden kanssa ja saada siirrettyä suurpetomme (ilves, karhu, susi) luontodirektiivin liitteestä IV liitteeseen V. Kuten asetusesityksen taustamuistiossakin todetaan, ilves ei ole enää pitkään aikaan ollut uhanalainen, vaarassa tai harvinainen eikä edes paikallinen, mitä edellytetään liitteessä IV yhteisön tärkeinä pitämiltä lajeilta luontodirektiivin 1 artiklan g kohdassa.

Metsästäjäliitto näkee, että vaikka aloite luontodirektiivin liitesiiirtoon täytyykin tulla komissiolta, tulee kaikkien suurpetoasioita hoitavien tahojen maassamme tehdä määrätietoisesti työtä komission vakuuttamiseksi liitesiiirron välttämättömyydestä.

2.8.2023

Kannanhoidollinen metsästys välttämätöntä

Suurpetojen, kuten ilveksen metsästys rikastuttaa merkittävästi suomalaista ikäikäistä eräkulttuuria. Metsästäjäliitto haluaa erityisesti nostaa esiin, että ilveksen arvo riistaeläimenä on kasvanut ja pysynyt korkealla nimenomaan valtakunnallisen ilvesjahdin pitkäaikaisen toteutumisen myötä. Ilveksen kannanhoidollinen metsästys on perusteltua ja tärkeää.

Kannanhoidollinen ilvesjahti pitää yllä ihmisarkuutta, kuten on tilanne myös muiden suurpetojen kohdalla. On ilveslajin itsensä etu, että siitä ei ajan mittaan kehity pihoissa ja talojen portailla kiertelevää haittaeläintä. Kuten taustamuistiossa mainitaan, kannanhoidollinen metsästys antaa myös mahdollisuuden paikallisen omistajuuden kehittymiseen suhteessa elinalueen suurpetoihin. Asialla on suuri vaikutus sujuvan yhteiselon mahdollistumiselle näiden lajien kanssa. Tärkeää on, että ihmiset kokevat voivansa vaikuttaa asuinseutujensa elinolosuhteisiin ja päätöksentekoon.

Metsäpeurojen vasaalle tapahtuva voimakas suurpetojen aiheuttama saalistus tutkimustiedon perusteella on myös asia, johon kannanhoidollisella ilveksenmetsästyksellä voidaan vaikuttaa. Liiton mielestä on tärkeää muistaa, että Suomella on jopa kansainvälinen erityisvastuu tämän ainutlaatuisen hirvieläimen säilyttämisessä. MetsäpeuraLife -hankkeen myötä on tehty merkittäviä taloudellisia panostuksia metsäpeurojen palauttamiseen entisille asuinsijoilleen Satakunnassa ja Pirkanmaalla. Tätä työtä ei tule vaarantaa tarpeettomasti altistamalla metsäpeuroja suurpetojen saalistukselle. Suurpetojen vaikutukset muihin riistalajeihin ja sillä perusteltu kannanhoidollinen metsästys on tunnustettu olevan myös Bernin sopimuksen pysyvän komitean näkemyksen mukaisesti tämän luontodirektiivinkin pohjana olevan yleissopimuksen hengen mukaista.

Koko Euroopan mittakaavassa suomalainen ilveksen kannanhoito käy malliesimerkiksi siitä, kuinka arvokasta riistaeläintä voidaan kestävästi vuodesta toiseen metsästää ja kanta samaan aikaan on saatu kasvamaan elinvoimaiseksi. On täysin kohtuutonta vaarantaa erinomaisesti toiminutta kansallista menettelyämme kannanhoidollisen metsästyksen suhteen pelkästään suojeluideologisista syistä, joita julkinen keskustelu aiheesta ajoittain viime aikoina on nostanut esiin.

Kanta-arviosta

Ilveskanta on Luonnonvarakeskuksen arvion mukaan kasvanut viime vuoteen nähden lähes koko maassa. Havaintojen määrä on peräti 45% edellisvuotta enemmän. Luonnonvarakeskuksen kanta-arvon mukaan ilveksiä on ennen alkavaa metsästyskautta maassamme vähintään 2390-2575 yksilöä, mikä tarkoittaa 9 prosentin kasvua verrattuna edellisvuoteen. Kyseinen luku ei sisällä vuotta nuorempia pentuja. Pentuemäärien kasvu edellisvuoteen oli Luken arvioissa 38 pentueen luokkaa.

Liitto on kuullut piirejään asetusesityksen suhteen. Ilmoitetut ilveshavaintomäärät kuluneen talvena kasvoivat oletettavasti etenkin hyvien lumiolosuhteiden takia sekä edellisvuosien niukkojen poikkeuslupamäärien johdosta kiihtyneen kannankasvun myötä. Kuitenkin

2.8.2023

vuodesta toiseen toistettu tekijä ilveskanta-arvioinnin haasteiden takana on piirien havaintojen mukaan paikoin edelleen se, että kansalaiset eivät enää ilmoita havaintojen yleisyyden vuoksi ilveshavainnostaan suurpetoyhdyshenkilöille. Havaintojen ilmoittamattomuus aiheuttaa tiedon puutteellisuutta ja johtaa helposti varovaisuusperiaatteen vuoksi kannan koon aliarviointiin.

Lisäksi erityisesti tiheiden jäniseläinkantojen, piensorkkaeläinkantojen tai muiden erityisen runsaina esiintyvien ilveksen ravintokohteiden alueelta Varsinais-Suomesta on lähes samanaikaisilla riistakamerahavainnoilla todennettu viitteitä siitä, että ilvespentueen elinpiiri voisi olla paikoin merkittävästi aiempaa luultua pienempi. Nykyinen kanta-arviojärjestelmä oletusarvoineen ilveksen elinpiirin koosta ei edelleenkään liiton mielestä ota tätä riittävästi huomioon, vaan se voi pahimmillaan johtaa pentuemäärien aliarviointiin. Koska juuri ilvespentueiden määrä kanta-arvion muodostumisessa on erittäin keskeinen, Metsästäjäliitto näkee välttämättömäksi jatkossa kiinnittää asiaan erityishuomiota ilveksen kanta-arvion kehittämisessä. Paikalliset, varmennetut havainnot useammista ilvespentueista, kuin mitä aiempi tutkimustieto elinpiirin koosta antaa ymmärtää ja mitä huomioidaan lopullisessa Luonnonvarakeskuksen kanta-arvioraportissa, vievät osaltaan kanta-arviolta uskottavuutta kentällä.

Luottamuksen rakentamiseksi ja palauttamiseksi tuleekin liiton mielestä tehdä aiempaa enemmän työtä. Metsästäjäliiton näkemyksen mukaan tätä edesauttaisi, että tulevana talvena riistantutkimus ja riistaviranomaiset toteuttaisivat yhdessä metsästäjien kanssa ilveksen kanta-arvion perusteiden päivytyksen toteuttamalla useampia lumijälkilaskentoja eri puolilla Suomea. Laskentaa täydennettäisiin alueen riistakamerahavainnoilla pentueiden yksilöimiseksi.

Poikkeuslupamäärän kasvattaminen tarpeen

Lausunnolla olevassa luonnoksessa ministeriö esittää, että muun Suomen kannanhoitoalueelle eli poronhoitoalueen ulkopuolelle ilveksen metsästyksen myönnettäisiin metsästysasetuksen mukaisesti yhteensä enintään 320 poikkeuslupaa, mikä on sama määrä kuin edellisenä vuonna. Poronhoitoalueelle ei edelleenkään aseteta lupakiintiötä, mikä on liiton mielestä perusteltu menettely, sillä ilveksen aiheuttamat porovahingot näyttäisivät olevan kohoamassa vuoden loppuun mennessä lähelle ennätystasoja.

Metsästäjäliitto esittää poronhoitoalueen ulkopuolella metsästettäväksi ilvesten määräksi esitetään **360 yksilöä**, mikä olisi vajaan 15% verotus ilvesten poronhoitoalueen eteläpuolisen arvioidun aikuiskannan arviohaarukan keskiarvosta. Tällä lupamäärällä saataisiin paremmin kohdennettua lupia ongelma- ja tihentymäalueille ja kuitenkin pidettyä kanta jatkossakin vahvasti suotuisan suojelun tasolla sekä vielä kasvavana. Liiton esittämä verotusaste on selvästi alhaisempi, mitä LUKE:n uudessa ennustemallissa todetaan verotuskestävyysarviona (410 ilvestä) poronhoitoalueen eteläpuolelle populaatiolle, joka odotusarvoisesti pysyy kyseisellä verotusmäärällä vakaana, eli siten toteuttaa kannanhoitosuunnitelmassa mainittua tavoitetta lisättynä varmuusmarginaalilla.

2.8.2023

Metsästäjäliiton mielestä poikkeuslupia tulee kohdentaa erityisesti alueille, joilla ilveskanta on voimakkaimmin kasvanut viime vuodesta ja on tiheä. SML Lapin piiri esittää lisäksi, että kannanhoidolliseen ilvesten metsästykseen Lapin alueella lisätään poronhoitoalueeseen kuulumattomilla alueilla (Tornio, Keminmaa, Simo) 5 poikkeuslupaa. Perusteena on, että alueella on ilveskanta, joka runsastuessaan siirtyy lähellä oleville poronhoitoalueille aiheuttaen välitöntä vahinkoa.

SRVA-toiminnan tukeminen tärkeää

Liitto haluaa muistuttaa, että ilveksen metsästys on perinteinen, haasteellinen mutta mielenkiintoinen metsästysmuoto, joka lyhyehkön metsästyskauden takia on erittäin riippuvainen lumiolosuhteista. On tarpeen huomioida, että monet ilveksen metsästyksessä käytettävät koirat toimivat myös muissa suurriistajahdeissa ja niiden koulutus luo paremmat edellytykset vastata tuleviin haasteisiin esimerkiksi SRVA-tehtävissä, joka on metsästäjien tuottamaa erittäin tärkeää palvelua yhteiskunnalle.

Riihimäellä 2.8.2023

SUOMEN METSÄSTÄJÄLIITTO – FINLANDS JÄGARFÖRBUND R.Y.

Toimeksi saaneena:

Ere Grenfors
Luonnon- ja riistanhoitopäällikkö